C/2024/6862

2024.11.28.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

A gazdasági rezilienciát és a fenntartható versenyképességet szolgáló uniós beruházási alap

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2024/6862)

Előadó: **Dominika BIEGON**

Tanácsadók:	Cedric KOCH (az előadó felkérésére) Nils REDEKER (a II. Csoport felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2024.1.18.
Jogalap:	eljárási szabályzat 52. cikk (2) bekezdés
Illetékes szakbizottság:	Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.9.6.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.9.18.
Plenáris ülésszak száma:	590.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	145/2/4

1. Következtetések és ajánlások

1.1. A fenntartható versenyképesség és reziliencia biztosítása és előmozdítása jelenti az egyik legnagyobb kihívást, amellyel az uniós egységes piacnak a következő néhány évben szembe kell majd néznie. Mindenekelőtt az éghajlatváltozás sürgető kérdéssé vált, és zöld átállást tesz szükségessé gazdaságainkban. Bár az EU ambiciózus célokat tűzött ki a dekarbonizáció, a digitalizáció, a reziliencia és a fenntartható versenyképesség tekintetében, továbbra is a finanszírozási hiány jelenti az EU azon ambiciózus törekvésének Achilles-sarkát, hogy az egységes piacot jövőállóvá tegye.

1.2. A zöld átállásba irányuló beruházások nagy részének a magánszektorból kell származnia. Az Uniónak ezért az egységes piacon javítania kell a magánberuházások keretfeltételeit. Ez magában foglalja a tőkepiaci unió központi elemeinek megvalósítását, a bankunió kiteljesítését, az európai energiapiac integrálását, az engedélyezési eljárások felgyorsítását és a szabályozási terhek csökkentését a szociális normák megőrzése mellett. Ugyanakkor jelentős összegű közfinanszírozásra van szükség a magánberuházások ösztönzéséhez azokon a területeken, ahol a karbonsemleges megoldások még nem üzletképesek, illetve az olyan stratégiai ágazatokban, ahol a termelésre egyébként a világ geogazdasági szempontból versengő régióiban kerülne sor, ahol visszaélhetnek a függőségekkel. Emellett a közpénzek kulcsfontosságúak az olyan infrastruktúrába (pl. a villamosenergia-hálózatokba vagy hidrogénvezetékekbe) és más közjavakba irányuló beruházások szempontjából, amelyek biztosítására a piaci szereplők nem éreznek késztetést, de amelyek a piaci szereplők számára megteremthetik az ahhoz szükséges feltételeket, hogy virágozzanak és további beruházásokat hajtsanak végre a saját területükön.

1.3. Az új uniós költségvetési szabályok nem növelik eléggé a beruházások költségvetési mozgásterét ahhoz, hogy tagállami szinten megszüntessék a beruházási hiányt. Ugyanakkor 2026 után – azaz a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lejáratát követően – jelentősen csökkenni fog a zöld és digitális átálláshoz nyújtott uniós finanszírozás.

1.4. Az EGSZB ezért egyetért azzal, hogy a megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum hatékony és növekedésbarát végrehajtásának biztosítása érdekében az adósság- és hiányszintek ellenőrzésére összpontosító új jogi keretet célzott uniós szintű beruházási kapacitással kell kiegészíteni, amelynek célja az uniós egységes piac fenntartható versenyképességének és gazdasági rezilienciájának növelése.

1.5. Az EGSZB azt javasolja, hogy a következő többéves pénzügyi keret részeként hozzanak létre egy uniós beruházási alapot, amely az európai stratégiai érdekű beruházási projektekhez hivatott pénzügyi forrásokat biztosítani. Az EGSZB egy sor kritériumot javasol, amelyek a jövőbeli uniós beruházási kapacitás keretében iránymutatásul szolgálnak a beruházások rangsorolásához és kiválasztásához.

1.6. Az EGSZB négy olyan beruházási területet azonosított, amelyek uniós szintű finanszírozásban részesülhetnének egy jövőbeli uniós beruházási alapból: a) határokon átnyúló infrastrukturális projektek; b) az energiaunió kiteljesítését szolgáló beruházások; c) az európai iparágak versenyképességének megerősítését szolgáló beruházások; d) képesítésekkel és képzéssekkel kapcsolatos beruházások.

1.7. Az uniós beruházási alapot különböző forrásokból kell finanszírozni, ideértve a tagállami hozzájárulásokat, az új saját forrásokat és a hitelviszonyt megtestesítő uniós értékpapírok közös kibocsátását.

1.8. Az uniós beruházási alap eszközei közé tartoznak a vállalatoknak nyújtott alacsony kamatozású hitelek, garanciák és célzott támogatások, az állami részesedésszerzés, valamint az olyan vissza nem térítendő támogatások és hitelek, amelyek révén a tagállami kormányok célzott belföldi támogatási intézkedéseket és közberuházási projekteket egyaránt finanszírozhatnak. Különös figyelmet kell fordítani a határokon átnyúló beruházási projektek finanszírozására.

1.9. A pénzügyi eszközök hatékonysága és elfogadhatósága döntően a közpénzeknek a közös közpolitikai célkitűzések elérése érdekében történő stratégiai felhasználásától függ. A javasolt uniós beruházási alapból származó pénzeszközök folyósítását ezért szociális kritériumoktól kell függővé tenni. Ezeknek a szociális kritériumoknak tiszteletben kell tartaniuk a szociális párbeszéd különböző formáit a tagállamokban, és nem vezethetnek indokolatlan megkülönböztetéshez bizonyos típusú vállalatokkal vagy tagállamokkal szemben. Az esetleges szociális kritériumok, amelyeket a vállalatoknak teljesíteniük kell ahhoz, hogy uniós finanszírozásra jogosultak legyenek, vagy további jutalomban részesüljenek, magukban foglalhatják a telephely megtartását és a foglalkoztatási garanciákat, a képesítési és képzési intézkedéseket, a munkavállalói részvétel javítását célzó intézkedéseket vagy a kollektív szerződéseket. Ily módon az átalakulást szolgáló közfinanszírozás következetesen a tisztességes munkahelyek létrehozására és fenntartására irányul, ezáltal növelve a zöld átállás elfogadottságát.

2. **Háttér és előzmények**

2.1. A fenntartható versenyképesség és reziliencia biztosítása és előmozdítása jelenti az egyik legnagyobb kihívást, amellyel az uniós egységes piacnak a következő néhány évben szembe kell majd néznie. E kihívásokat annak fényében kell szemlélni, hogy az éghajlatváltozás sürgető kérdéssé vált, és zöld átállást tesz szükségessé gazdaságainkban. Az EU megfelelően cselekedett, amikor az európai zöld megállapodás és az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag keretében olyan ambiciózus éghajlat-politikai célokat tűzött ki, amelyek hatalmas kihívások elé állítják az európai gazdaságokat. Bár az irány és a célok egyértelműek, az európai zöld megállapodás terén továbbra is finanszírozási probléma áll fenn. Az egységes piac digitális átállását ugyancsak helyénvaló volt kulcsfontosságú prioritásként kezelni az uniós digitális stratégia, a digitális évtized és a digitális egységes piaci stratégia keretében, azonban itt is finanszírozási probléma áll fenn. A fő gazdasági versenytársak által végrehajtott nagyszabású iparpolitika miatt az átalakulás mindkét területén új versenykényszer alakult ki. Végezetül az elmúlt években geogazdasági szempontból olyan gyenge pontok merültek fel, amelyek veszélyeztetik az egységes piac rezilienciáját. Erre válaszul az EU helyesen célértékeket határozott meg a stratégiai, jövőorientált ellátási láncokat illetően, amelyeknek részben az Unión belül kell elhelyezkedniük. Ide tartoznak a csipekről szóló uniós jogszabályban, a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabályban, a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabályban és a Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) keretében meghatározott célértékek. Azonban finanszírozási problémák gátolják, hogy hatékony választ adjanak a fenntartható versenyképességet és rezilienciát érintő ilyen geogazdasági nyomásra és kockázatokra.

2.2. Az uniós éghajlat-politikai célértékek elérése és a digitális transzformáció megvalósítása érdekében felül kell vizsgálni a tőkeállományt. Ez a beruházások jelentős bővülését vonja maga után. Az Európai Bizottság becslése szerint abban az esetben, ha Európa teljesíteni kívánja a 2030-ra kitűzött éghajlat-politikai célkitűzéseit és dekarbonizálni kívánja villamosenergia-ágazatát, a teljes beruházási igény 2030-ig éves szinten a GDP mintegy 4 %-át teszi ki ([1]). A Rousseau Intézet közelmúltbeli becslése szerint a karbonsemlegesség elérését illetően az uniós beruházási hiány 2050-ig éves szinten a GDP mintegy 2,3 %-át teszi ki, beleértve a 2030-ig felmerülő, a GDP közel 4 %-át kitevő hiányt is. E tanulmányok azonban csak az európai gazdaságok dekarbonizációjához szükséges beruházásokat számszerűsítik. További beruházási igények merülnek fel, ha figyelembe veszünk olyan más fontos szakpolitikai célokat és kihívásokat is, mint a digitális transzformáció, a gazdasági rezilienciának a termelés Unión belüli megerősítése révén történő növelése, a készségekbe és az oktatásba irányuló társadalmi beruházások, a védelmi kapacitásokba való beruházás szükségessége, valamint a biodiverzitási válság elleni küzdelemhez kapcsolódó különálló környezetvédelmi kihívások és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén egyre szükségesebbé váló beruházások. Mindent összevetve az elkövetkező években a finanszírozási igények drámai növekedése várható. E tekintetben ez a vélemény a fenntarthatóan versenyképes és reziliens egységes piacra való átálláshoz kapcsolódó finanszírozási igényekre összpontosít, és szakpolitikai ajánlásokat fogalmaz meg az e szakpolitikai kihíváshoz kapcsolódó uniós beruházási hiány megszüntetése érdekében.

([1]) Európai Bizottság (2023): *2023. évi stratégiai előrejelzési jelentés – Fenntarthatóság és jóllét az európai nyitott stratégiai autonómia középpontjában.*

2.3. A zöld átállással kapcsolatos beruházásoknak nagyrészt a magánszektorból kell származnia. Az Uniónak ezért az egységes piacon javítania kell a magánberuházások keretfeltételeit. Ehhez viszont prioritásként kell kezelnie a tőkepiaci unió létrehozását, hogy fejlessze a kockázati tőke, a részvények és a kötvények piacát, megkönnyítse a határokon átnyúló befektetéseket, jobb finanszírozási feltételeket biztosítson az induló és a növekvő innovatív vállalkozások számára, valamint vonzóbbá tegye az Uniót a külföldi tőkebefektetések számára. Ez azt is magában foglalja, hogy a nemzeti adó-, fizetésképtelenségi és szerződési jog koordinációjának szorgalmazása révén csökkentik a jogi széttagoltságot, a tőkepiacok mindinkább központosított felügyeletére törekednek, valamint feltárják az európai megtakarítási termékkel kapcsolatos lehetőségeket. A magánfinanszírozás feltételeinek javítása továbbá azt is magában foglalja, hogy a bankunió kiteljesítése és az európai betétbiztosítási rendszer létrehozása révén megerősítik az európai bankrendszert. A stratégiai ágazatokon belüli magánberuházások és a termelékenységnövekedés ösztönzése érdekében az Uniónak az európai energiapiac integrációja terén is előrehaladást kell elérnie, valamint fel kell számolnia az egységes piacon belül a határokon átnyúló tevékenységek előtt továbbra is fennálló akadályokat, különösen azokat, amelyek a digitális szolgáltatások és az innováció terjedésének útjában állnak. Végezetül az engedélyezési eljárások felgyorsítása, valamint a szabályozási és jelentéstételi követelmények csökkentése révén ösztönözni kell a magánberuházásokat, különösen a kis- és középvállalkozások esetében, ahol az ilyen követelmények nem járnak egyértelmű társadalmi, környezeti vagy éghajlati előnyökkel.

2.4. Ezek az intézkedések nagyban ösztönöznék a szükséges magánberuházásokat, azonban önmagukban nem lesznek elegendőek a finanszírozási hiány felszámolásához. Jelentős összegű közfinanszírozásra van szükség a magánberuházások ösztönzéséhez azokon a területeken, ahol a karbonsemleges megoldások még nem üzletképesek, illetve az olyan stratégiai ágazatokban, ahol a termelésre egyébként a világ geogazdasági szempontból versengő régióiban kerülne sor, ahol visszaélhetnek a függőségekkel. Emellett a közpénzek kulcsfontosságúak az olyan infrastruktúrába (pl. a villamosenergia-hálózatokba vagy hidrogénvezetékekbe) és más közjavakba irányuló beruházások szempontjából, amelyek biztosítására a piaci szereplők nem éreznek indíttatást, de amelyek a piaci szereplők számára megteremthetik az ahhoz szükséges feltételeket, hogy virágozzanak és beruházásokat hajtsanak végre a saját területükön. Jóllehet az uniós átállás finanszírozásának fő eszközét a magánszektor beruházásainak kell képezniük, a legtöbb tanulmány becslése szerint ágazattól függően legalább 25–60%-ban van szükség közfinanszírozásra ahhoz, hogy elegendő magánfinanszírozást lehessen felszabadítani.

2.5. A finanszírozási hiány megszüntetéséhez szükséges egyik központi pillért a tagállamok képezik. E téren azonban az új uniós költségvetési szabályok a beruházások ösztönzése helyett az adósságok és a hiány megfékezésére helyezik a hangsúlyt. Ez a régi rendszerhez képest javulást jelent, de az is egyértelmű, hogy az új szabályok nem növelik eléggé a beruházások költségvetési mozgásterét ahhoz, hogy tagállami szinten megszüntessék a beruházási hiányt. Az Európai Bizottság kezdeti becslései ezzel szemben azt mutatják, hogy az elkövetkező években valamennyi tagállamban jelentősen növekedni fog a költségvetési konszolidációs nyomás ([2]). Fennáll a kockázata annak, hogy a költségvetési fenntarthatóság biztosítását célzó hitelesebb és hatékonyabb költségvetési szabályok bevezetésével járó előnyöket aláásható, ha a tagállamok nem tudják finanszírozni az átálláshoz szükséges beruházásokat. Ez a felelősségvállalás és az új szabályoknak való megfelelés csökkenéséhez vezetne, vagy késleltetné az átállást, ami ennélfogva egyre költségesebb lenne.

2.6. A tagállamok továbbra is hasznot húznak majd a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) (növekvő) bevételeiből, amelyek az Európai Bizottság becslése szerint 2030-ig mintegy 220 milliárd EUR-t termelnek, és további 113 milliárd EUR származik majd abból, hogy a rendszert 2027-től kezdődően új ágazatokra is kiterjesztik ([3]). Bár ezek a bevételek jelentősek, az EU GDP-jének csak mintegy 0,2 %-át teszik ki évente, ami messze nem elegendő a fent említett további beruházási igények teljesítéséhez. E bevételek egy részét már az Európai Szociális Alap finanszírozására irányozták elő, amelynek célja a szén-dioxid-árazás negatív társadalmi mellékhatásainak enyhítése, az Európai Bizottság pedig azt javasolta, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó bevételek 30 %-a a következő uniós költségvetésben saját forrásként jelenjen meg.

2.7. A finanszírozási hiány megszüntetéséhez szükséges másik pillért az uniós finanszírozási rendszerek képezik. Az EU már számos finanszírozási rendszert létrehozott a zöld átállás finanszírozásának elősegítése érdekében. Van egy olyan jogi követelmény, miszerint a többéves pénzügyi keret legalább 30 %-át éghajlat-politikai intézkedésekre kell fordítani. Emellett 2022-ben létrehozták a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt, amely az európai zöld megállapodás támogatására szolgáló legnagyobb uniós alappá vált. Az éghajlat-politikai beruházásokra szánt uniós források közel fele a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származik. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz azonban 2026 végén lejár. Ráadásul 2028-ban elkezdik visszafizetni az uniós kötvényeket a NextGenerationEU számára. Ez jelentősen növelni fogja az uniós költségvetésre nehezedő nyomást, és tovább növeli az európai zöld megállapodással kapcsolatos finanszírozási hiányt.

2.8. Az EGSZB ezért egyetért azzal, hogy a megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum hatékony és növekedésbarát végrehajtásának biztosítása érdekében az adósság- és hiányszintek ellenőrzésére összpontosító új jogi keretet célzott uniós szintű beruházási kapacitással kell kiegészíteni. E kapacitást illetően arra kell összpontosítani, hogy megadják az egységes piac számára az ahhoz szükséges finanszírozási lökést, hogy a fenntarthatóbb versenyképesség és reziliencia irányába mozduljon el. Az EGSZB egyetért számos más intézménnyel, többek között az EKB-val ([4]) és az IMF-fel ([5]) abban, hogy legkésőbb a 2027 utáni időszakra uniós beruházási kapacitásra van szükség. E saját kezdeményezésű vélemény megismétli az EGSZB-nek az uniós beruházási kapacitás létrehozására irányuló korábbi kérését ([6]) és konkrét lehetőségeket dolgoz ki a 2027 utáni időszakra.

([2]) COM(2024) 600 final.
([3]) COM(2024) 163 final.
([4]) EKB (2023): *Az uniós éghajlat- és energiabiztonsági alap jogi és intézményi megvalósíthatósága*.
([5]) IMF (2023): *Euroövezeti politikák: 2023. évi IV. cikk szerinti konzultáció – Sajtóközlemény; Személyzeti jelentés; valamint az euroövezetért felelős ügyvezető igazgató nyilatkozata; IMF 23/264. sz. országjelentés*.
([6]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A hosszú távú inkluzív növekedés fellendítése reformok és beruházások révén (HL C, C/2024/3378, 2024.5.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3378/oj).

2.9. Legalább három okot fel tudunk sorolni, hogy miért van szükségünk uniós szintű beruházási kapacitásra. Először is, a zöld és digitális átállás finanszírozására szolgáló uniós beruházási kapacitás hozzá fog járulni a gazdasági rezilienciához, segíteni fogja az uniós éghajlat-politikai célok elérését, és biztosítani fogja az egységes piac ahhoz szükséges méretét, hogy a globális színtéren megőrizze versenyképességét. Másodszor, uniós beruházási kapacitásra van szükség ahhoz, hogy biztosítani lehessen a belső piac egységességét és az Unión belül elkerülhető legyen a versenytorzulás ([7]). Harmadszor, a zöld átállás és a digitális transzformáció a lakosság széles körében okoz bizonytalanságot, és egyre nagyobb ellenállást vált ki az érintett ágazatokból és háztartásokból. Közpolitikai eszközökre van szükség az elkerülhetetlen munkaerőpiaci átállás kezeléséhez, az új növekedési és jövedelemszerzési lehetőségek megteremtéséhez, valamint az átalakulás által leginkább érintettek kompenzálásához ([8]). Ellenkező esetben fennáll a kockázata annak, hogy a gazdasági változások tovább táplálják az elosztási konfliktusokat, ezzel végső soron az antidemokratikus és populista erőket erősítve ([9]).

3. **A jövőbeli uniós beruházási kapacitás fő pillérei**

3.1. A beruházási kapacitásnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz 2026 végi lejáratakor már működőképesnek kell lennie, és azt integrálni kell a következő, 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretbe. Ideális esetben úgy kell létrehozni, hogy 2050-ig működjön és közvetlenül kapcsolódjon a nulla nettó kibocsátás elérésére vonatkozóan addig elfogadott uniós célhoz.

3.2. Az EGSZB azt javasolja, hogy a zöld átállással kapcsolatos európai stratégiai célok elérése érdekében hozzanak létre egy uniós beruházási alapot. Egyértelmű kritériumokat kell meghatározni, amelyek a jövőbeli uniós beruházási kapacitás keretében iránymutatásul szolgálnak a beruházások rangsorolásához és kiválasztásához. Az európai stratégiai projekteknek ([10]):

a) elő kell mozdítaniuk a zöld átállás terén meghatározott hosszú távú uniós célkitűzéseket és prioritásokat, beleértve annak szociális dimenzióját is ([11]);

b) középtávon növelniük kell az európai gazdaságok növekedési potenciálját, hosszú távon pedig meg kell erősíteniük a külső sokkokkal szembeni rezilienciájukat;

c) egyértelmű európai hozzáadott értéket, például jelentős határokon átnyúló előnyöket és méretgazdaságosságot kell biztosítaniuk, illetve kezelniük kell az európai közjavak terén meglévő kritikus hiányosságokat;

d) az uniós stratégiai beruházási erőfeszítések általános koherenciájának és hatásának fokozása érdekében ki kell egészíteniük és támogatniuk kell más európai, nemzeti vagy regionális beruházásokat.

3.3. A javasolt alapnak a magán- és közberuházások ösztönzése céljából kifejezetten a következő területeken kell uniós szintű pénzügyi támogatást nyújtania:

a) Infrastruktúra: a már működő, határokon átnyúló infrastruktúra (különösen a határokon átnyúló expressz vasúti szolgáltatások) bővítésével és karbantartásával kapcsolatos beruházások központi szerepet játszanak a társadalmi-ökológiai átalakulásban ([12]).

b) Energiaunió: különös figyelmet kell fordítani az energiaunió kiteljesítését célzó beruházásokra. Jelentős beruházásokra van szükség a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok bővítéséhez. Emellett a megújuló energiaforrások bővítése, az energiatárolás bővítése, a hidrogénvezeték-hálózat kiépítése vagy a meglévő gázvezeték-hálózatok átalakítása fontos, európai hozzáadott értékkel bíró projektek, amelyek indokolttá teszik az uniós szintű finanszírozást.

([7]) Jäger, Jansen, Redeker (2023): *For climate, profits, or resilience? Why, where and how the EU should respond to the Inflation Reduction Act* (Az éghajlatért, a profitért vagy a rezilienciáért? Miért, hol és hogyan kell az EU-nak reagálnia az infláció csökkentéséről szóló jogszabályra?).

([8]) Abou-Chadi, Jansen, Kollberg, Redeker (2024): *Debunking the Backlash - Uncovering European Voters' Climate Preferences* (A társadalmi zúgolódás pellengérre állítása – Az európai szavazók éghajlati preferenciáinak feltárása).

([9]) Bergmann, Diermeier, Kempermann (2023): *AfD in von Transformation betroffenen Industrieregionen am stärksten* (Az AfD az átalakulás által érintett iparosodott régiókban a legerősebb), Gold, Lehr (2024): *Paying Off Populism: How Regional Policies Affect Voting Behavior* (A populizmus kifizetődő: Hogyan befolyásolják a regionális politikák a szavazási magatartást?)

([10]) Hasonló koncepcionális keretet javasol az EU beruházási kapacitására Demertzis/Pinkus/Ruer (2024): *Accelerating strategic investment in the European Union beyond 2026* (Stratégiai beruházások felgyorsítása az Európai Unióban 2026 után), Bakker, Beetsma, Buti (2024): *Investing in European Public Goods While Maintaining Fiscal Discipline at Home* (Befektetés az európai közjószágokba a hazai költségvetési fegyelem fenntartása mellett), Claeys és Steinbach (2024): *A conceptual framework for the identification and governance of European public goods* (Az európai közjavak azonosításának és irányításának koncepcionális kerete).; Koch et al. (2024), An EU Future Fund: Why and How? Background Paper of the Progressive EU Fiscal Policy Network (fes.de). (Uniós Jövőalap: Miért és hogyan? A Progresszív Uniós Költségvetési Politikai Hálózat háttérdokumentuma).

([11]) Az e területre vonatkozó prioritásokat egyértelműen meghatározó legújabb európai kezdeményezések: *a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv, a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály, a Stratégiai Technológiák Európai Platformja és a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv*. Az uniós beruházási alap az e kezdeményezések keretében meghatározott hosszú távú célkitűzések végrehajtásához szükséges pénzügyi forrásokat lenne hivatott biztosítani.

([12]) Creel *és mtsai*. (2020), *How to Spend it: A Proposal for a European Covid-19 Recovery Programme* (Hogyan költsük el: Javaslat egy a Covid19-válsággal kapcsolatos uniós helyreállítási programra).

c) Iparpolitika: az alapnak erős iparpolitikai komponenssel kell rendelkeznie. Az Uniónak aktív szerepet kell játszania az európai jólét fenntartásában, egyúttal pedig az uniós gazdaság jövőre való felkészítésében ([13]). E célból hathatósan elő kell mozdítani a klímasemlegesség szempontjából elengedhetetlen jövőbeli technológiákat. Az uniós finanszírozásnak azokra az ágazatokra kell összpontosítania, amelyekben az EU egy ideiglenes támogatási szakaszt követően nemzetközi szinten versenyképessé válhat, ideértve az akkumulátorcella-gyártást vagy a tiszta hidrogén piacát ([14]). Nem elegendő azonban kizárólag a kiválasztott tisztatechnológiai iparágakra összpontosítani. Az európai iparpolitikának a csúcstechnológiai területeken tevékenyen támogatnia kell a növekedés jövőbeli mozgatórugóit is. A javasolt uniós alap hozzájárulhatna az állami támogatási intézkedések jobb összehangolásához, és az első lépést jelentené egy integrált európai iparstratégia felé. Az állami támogatás elosztása során szem előtt kell tartani a versenyképességet és olyan piacvezérelt eszközöket kell alkalmazni, mint az árverések, a pályázatok és az adójóváírásokhoz hasonló intézkedések. A támogatásnak célzottnak és ideiglenesnek kell lennie, az előrehaladást átlátható módon nyomon kell követni, és a programoknak egyértelmű kritériumokat kell tartalmazniuk a sikertelen projektek megszüntetése érdekében.

d) Szociális beruházások: gazdaságunk társadalmilag elfogadható szerkezetátalakítása csak akkor lesz sikeres, ha a tagállamokban a lakosság megfelelően felvértezi magát új készségekkel. Ezért elengedhetetlen intézkedéseket hozni a munkavállalók továbbképzése és (át)képzése terén. Az ilyen típusú szociális beruházások segíthetnek felszámolni a magánberuházások előtt álló akadályokat, mivel továbbra is a képzett munkaerő hiánya jelenti az uniós vállalatok beruházásait akadályozó egyik fő tényezőt ([15]). Az ilyen típusú szociális beruházások közép- és hosszú távon növelhetik a potenciális munkaerő termelékenységét, következésképpen pedig előmozdíthatják a gazdasági növekedést ([16]). A szociális beruházások e területeken való bővítése a szociális jogok európai pillére és az erre vonatkozó cselekvési terv céljainak elérését is elősegítheti.

3.4. Biztosítani kell, hogy az uniós beruházási kapacitást szolgáló eszközök a magánberuházásokat és a közberuházásokat egyaránt előmozdítsák. Elvben a javasolt uniós beruházási kapacitásnak a kifizetési oldalon nagyfokú rugalmassággal kell rendelkeznie, és számos eszközt kell magában foglalnia, többek között a következőket: a vállalatoknak nyújtott alacsony kamatozású hitelek, garanciák és célzott támogatások, állami részesedésszerzés, valamint az olyan vissza nem térítendő támogatások és hitelek, amelyek révén a tagállami kormányok célzott belföldi támogatási intézkedéseket és közberuházási projekteket finanszírozhatnak. Az EGSZB továbbá az alap különböző pénzügyi eszközeinek végrehajtására vonatkozó szabályok egyszerűsítését javasolja. Szoros együttműködésre van szükség az Európai Beruházási Bankkal és a nemzeti fejlesztési bankokkal. Ami az uniós éghajlat-politikai célok elérését illeti, a magán- és közberuházásoknak a lehető legproduktívabban és leghatékonyabban össze kell kapcsolódniuk ahhoz, hogy közös erővel felszámolhassák a meglévő hiányosságokat.

3.5. A jövőbeli uniós beruházási alapnak olyan programokat kell magában foglalnia, amelyeket közvetlenül uniós szinten igazgatnak, különösen a határokon átnyúló jelentőségű területeken. A vállalatok számára lehetővé kell tenni, hogy közvetlenül pályázzanak uniós finanszírozásra, valamint az uniós szinten meghatározott és ellenőrzött iránymutatásoknak és kritériumoknak megfelelően projekteket hajtsanak végre. Intézkedéseket kell végrehajtani annak érdekében, hogy a vállalatok valamennyi tagállamban profitálhassanak egy ilyen finanszírozási rendszerből, amely a kkv-k számára is egyedi programokat kínál. A közvetlenül uniós szinten kezelt finanszírozási rendszerek csökkenthetik a regionális és nemzeti közigazgatások adminisztratív terheit és növelhetik az uniós finanszírozás felhasználásával kapcsolatos kapacitást. Az infrastrukturális beruházások esetében a jelenlegi közös érdekű projektek és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz mintaként szolgálhatnak a projektek közvetlen uniós szintű finanszírozással való összekapcsolását illetően, és azokat bővíteni kell. Hasonlóképpen, az EU már rendelkezik olyan eszközökkel, amelyek közvetlenül az Innovációs Alapon keresztül támogatják a magánvállalkozásokat. Emellett a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek uniós szintű eszközök segítségével társfinanszírozhatók. Ha több uniós finanszírozást ötvöznek nemzeti támogatási rendszerekkel, a megújult beruházási kapacitás csökkentheti a tisztességtelen verseny kockázatát, valamint biztosíthatja a méretgazdaságosságot és azt, hogy az európai érdekek vezéreljék az uniós iparpolitikát. Ennek magában kell foglalnia a minden ember és ország javát egyaránt szolgáló, széles körben ismert, uniós szintű, közös érdekű projekteket, többek között egy hatékony európai nagysebességű vasúti hálózatot, amely hozzájárul az Unión belüli utazás dekarbonizációjához és az egységes piac további integrációjához.

3.6. Emellett az infláció csökkentéséről szóló amerikai jogszabály tapasztalataira építve meg kell vizsgálni az uniós források más csatornákon keresztül történő folyósításának innovatív módjait is. Az említett jogszabály arra összpontosít, hogy szakpolitikailag meghatározott kritériumok alapján adójóváírásokat biztosítson a vállalatoknak. Ez azzal az előnnyel jár, hogy a kifizetések gyorsabbak és kevésbé függenek a kormányzati és közigazgatási felhasználási képességtől, mivel a piaci szereplők közvetlenül hoznak beruházási döntéseket, és az államtól ezt követően részesülnek ellentételezésben. Az EGSZB annak megfontolását javasolja, hogy végrehajthatók-e hasonló adó-visszatérítési intézkedések az uniós rendszeren belül annak érdekében, hogy a piaci szereplők a beruházási döntések meghozatalakor hatékonyan kihasználhassák az egységes piacon rendelkezésre álló adókedvezményeket.

([13]) *Antwerpeni Nyilatkozat* (2024).
([14]) Jäger, Jansen, Redeker (2023): *For climate, profits, or resilience? Why, where and how the EU should respond to the Inflation Reduction Act* (Az éghajlatért, a profitért vagy a rezilienciáért? Miért, hol és hogyan kell az EU-nak reagálnia az infláció csökkentéséről szóló jogszabályra?).
([15]) EBB (2024), *Beruházási jelentés*, 127. o.
([16]) Corti *és mtsai*. (2022): *A Qualified Treatment for Green and Social Investments within a Revised EU Fiscal Framework* (A zöld és szociális beruházások minősített kezelése a felülvizsgált uniós költségvetési kereten belül).

3.7. Ami a finanszírozási oldalt illeti, az EGSZB úgy véli, hogy egy új uniós beruházási alapnak a finanszírozási eszközök olyan kombinációjára kell támaszkodnia, amely a meglévő beruházási hiányok megszüntetése érdekében képes együttműködni a magánszektorral és a tagállamokkal.

a) Az új uniós beruházási alap e finanszírozási stratégiájának egyik elemét a tagállamok jelentősen megnövelt GNI-hozzájárulásának kell képeznie. Mivel erőteljesen növekednek az Unióval szemben támasztott igények az olyan területeken, mint a védelem, az ipar, a külső gazdasági kapcsolatok és az éghajlat, a tagállamoknak gondoskodniuk kell az uniós intézmények finanszírozásának ennek megfelelő növeléséről.

b) Emellett az EU számára döntő fontosságúak az új, valódi saját források. Ebből fogják egyrészt visszafizetni a világjárvánnyal kapcsolatos helyreállítási alap keretében felmerült NGEU-adósságok 2028-tól esedékes kamatát és tőkeösszegét, másrészt uniós kötvényekkel finanszírozni az átállás terén meglévő beruházási hiány megszüntetéséhez szükséges további beruházásokat. Az EGSZB arra kéri a tagállamokat, hogy fogadják el és hajtsák végre az Európai Bizottság által javasolt, új saját forrásokra vonatkozó csomagot, és azonosítsanak olyan további lehetséges eszközöket, amelyek szilárd alapokra helyezhetik a következő többéves pénzügyi keretet ([17]).

c) A közös uniós kötvénykibocsátás a világjárvány idején sikeres innovatív eszközként úttörő szerepet játszott, és ezt meg lehetne ismételni az egységes piac fenntartható versenyképességének és rezilienciájának finanszírozása érdekében ([18]). Új tanulmányok szerint makrogazdasági szempontból észszerű ([19]) és jogilag életképes ([20]) az a megoldás, hogy az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó uniós beruházások finanszírozásához az Európai Bizottság uniós kötvényeket bocsásson ki.

3.8. E különböző forrásokat gyümölcsöző módon össze kell kapcsolni annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb hatást fejtsék ki a magán- és közberuházások szintjének hatékony növelése szempontjából. A valódi uniós saját források és a tagállami hozzájárulások egyaránt garanciaként szolgálhatnak az EBB számára ahhoz, hogy a magánberuházások növelése érdekében finanszírozást nyújtson. Az Európai Bizottság számára is garanciaként szolgálhatnak ahhoz, hogy kellő mértékben bocsáthasson ki kötvényeket az új beruházási alap kapcsán fennmaradó finanszírozási hiány pótlására, a tagállamok számára pedig vissza nem térítendő támogatásokat folyósíthasson a közberuházásokhoz.

([17]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Az új saját források második csomagja (HL C 293., 2023.8.18., 13. o.) és Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A saját források következő generációjára vonatkozó kiigazított csomag (COM(2023) 330 final) – Módosított javaslat tanácsi határozatra az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről szóló (EU, Euratom) 2020/2053 határozat módosításáról (COM(2023) 331 final/2 – 2021/0430 (CNS)) (HL C, C/2024/884, 2024.2.6., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/884/oj).

([18]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért (COM(2020) 456 final) – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának Uniós költségvetés – az európai helyreállítási terv motorja (COM(2020) 442 final) – Javaslat tanácsi rendeletre a Covid19-világjárvány utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (COM(2020) 441 final/2 – 2020/0111 (NLE)) – Módosított javaslat tanácsi rendeletre a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (COM(2020) 443 final – 2018/0166 (APP)) – Módosított javaslat tanácsi határozatra az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről (COM(2020) 445 final – 2018/0135 (CNS)) – Javaslat tanácsi rendeletre a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló 1311/2013/EU, Euratom tanácsi rendelet módosításáról (COM(2020) 446 final – 2020/0109 (APP)) – Módosított javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról – Az Európai Parlament és a Tanács határozata a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram végrehajtását szolgáló egyedi program létrehozásáról, Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz létrehozásáról, Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP-stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (COM(2020) 459 final – 2018/0224 COD) (HL C 364., 2020.10.28., 124. o.), valamint: Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (COM(2023) 240 final – 2023/0138 (COD)) – Javaslat tanácsi rendeletre a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (COM(2023) 241 final – 2023/0137 (CNS)) – Javaslat tanácsi irányelvre a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU tanácsi irányelv módosításáról (COM(2023) 242 final – 2023/0136 (NLE)) (HL C C/2023/880, 2023.12.8., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/880/oj).

([19]) COM(2024) 82 final; lásd még: IMF jelentés (2023), 44. o., és IMK (2020): The Macroeconomic Effects of the EU Recovery and Resilience Facility (Az uniós gazdaságélénkítési és rugalmassági eszköz makrogazdasági hatásai).

([20]) Grund, Steinbach (2023): *European Union debt financing: leeway and barriers from a legal perspective* (Európai uniós adósságfinanszírozás: mozgástér és akadályok jogi szempontból).

3.9. A legújabb tanulmányok alapján a fenntartható versenyképességet és a gazdasági rezilienciát szolgáló új uniós beruházási kapacitásnak évente legalább az uniós GDP 0,5 %-át kell kitennie. Ez az óvatos becslés a fent említett ágazatokat érintő, a GDP legalább 5 %-át kitevő teljes éves beruházási hiánynak és a közberuházások 25 %-os részarányának tudható be, ami éves szinten legalább a GDP 1,25 %-át kitevő közberuházási hiányt eredményez ([21]). Az EGSZB úgy véli, hogy uniós szinten jelentős mértékben hozzá kell járulni a közberuházási hiányok megszüntetéséhez szükséges forrásokhoz. Ez biztosítani fogja, hogy a tagállamok átalakításához és támogatásához kapcsolódó páneurópai beruházások arányosak legyenek az egységes piac méretével. A közberuházásokkal kapcsolatos fennmaradó terheket a nemzeti kormányoknak kellene viselniük.

3.10. Jelenleg az EU elsősorban akkor támogatja a tagállamokat, amikor a strukturális alapok és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz egyes részeiből finanszíroznak éghajlat-politikai beruházásokat. Ami ezen alapok irányítását illeti, az új beruházási kapacitásnak ezen alapok sikerére kell építenie, ugyanakkor kezelnie kell azok fő gyengeségeit is. Az EGSZB konkrétan a következőket ajánlja:

a) Az EGSZB rámutat, hogy a demokratikus elszámoltathatóság és ellenőrzés biztosítása érdekében a teljes többéves pénzügyi kereten belül új uniós beruházási kapacitást kell létrehozni. Annak a strukturális alapok példáját kell követnie, ahelyett, hogy olyan különálló külső finanszírozási eszköz lenne, mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz. Az Európai Parlament kulcsszerepet játszott az eszköz prioritásainak kidolgozásában, de az alapok későbbi végrehajtásában, nyomon követésében és ellenőrzésében csak minimálisan vesz részt a Tanácshoz képest. Az Európai Parlament elsődleges szerepe az információgyűjtésre és az átláthatóság növelésére korlátozódik a „helyreállítási és rezilienciafejlesztési párbeszédek", valamint az előző évi uniós költségvetés mentesítési eljárása révén.

b) Ami az érdekelt felek bevonását illeti, az EGSZB rámutat, hogy az uniós strukturális alapok keretében meghatározott partnerség elve továbbra is döntő jelentőséggel bír. Ez az elv biztosítja a regionális és helyi hatóságok, a civil társadalom, a szociális partnerek és adott esetben a kutatószervezetek és egyetemek megfelelő bevonását. Hozzájárulásukkal helyi és regionális körülményekhez igazodó programokat segítettek kidolgozni, és elismerten elősegítik a helyi alapú fenntartható átállást, ami különösen fontos a szükségletek elemzésének és a prioritások kidolgozásának szakaszában ([22]). Egy új uniós beruházási alap esetében ezt az elvet uniós szinten kell alkalmazni, biztosítva a konzultációt és a részvételt a kiemelt ágazatok és projektek kialakítása során, illetve a végrehajtási szakaszban. Más programok példáját követve kötelezővé kellene tenni egy monitoringbizottság (vagy hasonló szervek) létrehozását vagy a más területeken már létrehozott szervek bevonását. A partnerségi elv valamennyi tagállamban történő hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében felül kell vizsgálni az EU 2014. évi partnerségi magatartási kódexét, amely a monitoringbizottságok működésének alapját képezi ([23]).

c) Az EGSZB úgy véli, hogy a jövőbeli uniós beruházási politika keretében továbbra is teljesítményalapú költségvetés-tervezést kell alkalmazni ([24]). A teljesítménymutatóknak azonban elsősorban az eszköz általános és konkrét célkitűzéseihez kell kapcsolódniuk. Ha az uniós források folyósítása konkrétabb strukturális reformokhoz kapcsolódik, a reformokkal kapcsolatos prioritásokról a parlamenteket és a szervezett civil társadalmat is felölelő demokratikus eljárások keretében kell dönteni ([25]).

d) Az EGSZB egyetért azzal, hogy az uniós források új beruházási kapacitáson keresztüli folyósítását feltételekhez kell kötni. Először is, minden finanszírozást a jogállamiság alapelveinek tiszteletben tartásától kell függővé tenni. Az új eszközök keretében teljesített kifizetéseknek ezért a költségvetési feltételrendszerről szóló rendelet hatálya alá kell tartozniuk, és az Európai Bizottságnak hatáskörrel kell rendelkeznie ahhoz, hogy megtagadja az uniós források jóváhagyását, ha nem teljesülnek a jogállamisági normák. Másodszor, az uniós finanszírozást az új uniós költségvetési szabályokban meghatározottak és elfogadottak szerint a tagállami szintű rendezett államháztartástól kell függővé tenni. Ily módon javítható az EU gazdasági kormányzási rendszere, és a rendezett gazdasági pénzügyek előmozdításának célja összeegyeztethető azzal a céllal, hogy elegendő finanszírozást biztosítsanak az európai stratégiai érdekű beruházásokhoz.

([21]) Lásd a számításokat és az adatforrásokat: https://library.fes.de/pdf-files/international/21274.pdf.

([22]) Európai Bizottság (2024): *Esettanulmány a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok működéséről*.

([23]) EGSZB-s értékelő jelentés – *A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz félidős értékelése*.

([24]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Reform- és beruházási javaslatok és végrehajtásuk a tagállamokban – mi a szervezett civil társadalom véleménye? (Az európai szemeszter 2023–2024-es ciklusa) (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C, C/2024/4054, 2024.7.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4054/oj).

([25]) Az uniós gazdasági kormányzásnak az uniós Szerződések módosítása nélküli demokratizálására irányuló kézzelfogható reformjavaslatokat lásd: Dawson (*2023*): *How To Democratise Europe's Fiscal Rules* (Hogyan lehet demokratizálni Európa költségvetési szabályait?).

e) Az EGSZB rámutat továbbá, hogy az uniós beruházási politika jobban működik a gyakorlatban, ha az uniós alapok saját maguk biztosítanak igazgatási kapacitást és technikai segítségnyújtást, többek között a tagállami közigazgatáson belül. A civil társadalom számára is kell technikai segítségnyújtást biztosítani, hogy hatékonyan részt vehessen az uniós források folyósítását nemzeti és uniós szinten irányító és ellenőrző szervek ellenőrzésében ([26]). A kohézió biztosításához és az egységes piac széttagoltságának elkerüléséhez elengedhetetlen egy, a kapacitáshiányok kezelésére irányuló összehangolt uniós megközelítés.

3.11. A legmagasabb szintű kormányzás biztosítása és a közbizalom megteremtése érdekében a beruházási kapacitáshoz kapcsolódóan szilárd átláthatósági és elszámoltathatósági mechanizmusokat is létre kell hozni. A következők tartoznak ide:

a) az alap felhasználásának és hatásának nyomon követésére szolgáló, az uniós intézmények, a tagállamok és a civil társadalmi szervezetek (ideértve a szociális partnereket) képviselőiből álló független felügyeleti testület;

b) rendszeres nyilvános és nyílt jelentéstétel a finanszírozott projektekről, azok előrehaladásáról és eredményeiről;

c) a projektek kiválasztására és a pénzeszközök folyósítására vonatkozó egyértelmű kritériumok és iránymutatások;

d) az érdekelt felek számára biztosított hozzáférhető panasztételi és fellebbezési mechanizmusok;

e) az Európai Számvevőszék által végzett kötelező utólagos értékelések.

E biztosítékok beépítésével az EU bizonyíthatja a közpénzek felelősségteljes és hatékony felhasználása iránti elkötelezettségét.

3.12. A javasolt uniós beruházási alapból származó pénzeszközök folyósítását szociális kritériumoktól kell függővé tenni. Ezeknek a szociális kritériumoknak tiszteletben kell tartaniuk a szociális párbeszéd különböző formáit a tagállamokban, és nem vezethetnek indokolatlan megkülönböztetéshez bizonyos típusú vállalatokkal vagy tagállamokkal szemben. Az esetleges szociális kritériumok, amelyeket a vállalatoknak teljesíteniük kell ahhoz, hogy uniós finanszírozásra jogosultak legyenek, vagy további jutalomban részesüljenek, magukban foglalhatják a telephely megtartását és a foglalkoztatási garanciákat, a képesítési és képzési intézkedéseket, a munkavállalói részvétel javítását célzó intézkedéseket vagy a kollektív szerződéseket. Ily módon az átalakulást szolgáló közfinanszírozás következetesen a tisztességes munkahelyek létrehozására és fenntartására irányul, ezáltal növelve a zöld átállás elfogadottságát. Ezzel összefüggésben az EGSZB egyetért a Letta-jelentéssel ([27]), amely azzal érvel, hogy az állami támogatási eszközök hatékonysága és elfogadhatósága a közpénzeknek a közös közpolitikai célkitűzések elérése érdekében történő stratégiai felhasználásától függ.

3.13. Az itt vázolt uniós beruházási alapnak hasznosan ki kell egészítenie más fontos költségvetési jogcímeket, különösen a strukturális alapokat, de semmiképpen sem helyettesítheti vagy veszélyeztetheti az utóbbiakat. Habár lehetnek átfedések a strukturális alapok és a beruházási alap között, fogalmilag egyértelmű, hogyan oszlanak meg a feladatok: a strukturális alapok létfontosságú szerepet játszanak a társadalmi, területi és gazdasági kohézió megerősítésében, az ismertetett, fenntartható versenyképességet és rezilienciát szolgáló uniós alap elsődleges célja viszont az olyan beruházási projektek finanszírozása, amelyek stratégiai európai érdeket szolgálnak és a fentiekben vázolt négy ágazathoz tartoznak.

Kelt Brüsszelben, 2024. szeptember 18-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE

([26]) Európai Bizottság (2024): *Esettanulmány a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok működéséről*.
([27]) Letta-jelentés (2024), *Much more than a market* (Sokkal több, mint egy piac), 39. o.